

oo ge

36

AD AUSCULTANDAS ORATIONES
VALEDICTORIAS
DE
SPIRITVS SANCTI
PERSONA, BENEFICIIS ET EFFUSI-
ONE SUPER APOSTOLOS,

d. Jun.

ANNO MD. LXXIV.

IN SCHOLA CIZENSI
RECITANDAS

EJUSDEM PATRONOS ET FAUTORES
EA, QVA PAR EST, OBSERVANTIA
ET MODESTIA INVITAT

M. JOHANN. Krauß / Rect.

CIZÆ,

Typis Joh. Ruperti Keils.

 Ppetiit iterum per Dei gratiam latissimum
 Pentecostes festum, quo in publicis Christi-
 anorum panegyribus doctrina de Spiritu
 Sancto, ejusq; persona, officio & beneficiis
 plurimis ex instituto tradatur, contra he-
 terodoxos asseritur; hominesq; ad sanctimoniam vite Spi-
 ritui Sancto placentem diligenter excitantur. Sicut verò
 in veteri Testamento tria cum primis erant festa solemnna,
 1. חג מצות festum azymorum seu paschatis.
 2. שבועות חג festum hebdomadam seu Pentecostes.
 3. חג סוכות festum tabernaculorum, in quibus omnes
 Judaei sexus potioris convenire, & cultum Deo debitum
 prestare debebant: Vid. Laur. Fabricius in partitioni-
 bus Codicis Hebraei cap. 25. Joh. Jonstonus in schediasma-
 te de festis Hebraeorum & Graecorum cap. 3. Geminò mo-
 dò & in novo Testamento festa natiuitatis & resurre-
 ctionis Christi, effusionisq; Spiritus S. solemnitate sua
 praeceteris festis sunt conspicua, & religiosâ devotione
 celebranda. Haut temerè verò hîc nobis venit in men-
 tem tristissimi fati, quod anno 1453. a. d. IV. Kal. Jun.
 hoc ipso festo Imperium & urbs Constantinopolitana
 experta est, quodq; ipsi non minùs fuit acerbum & luctuo-
 sum, quàm festum Paschatis quondam Gallis Siciliam
 tenentibus. Quemadmodum enim hi ann. 1282. d. 30.
 Mart. feria 2. Paschatis, cum signum campana daretur
 ad

ad preces vespertinas, à Siculis insolentiam illorum perta-
sis & contra illos unâ mente conspirantibus, ad interne-
cionem omnes occisi sunt, ita ut duarum horarum spatio
octo millia eorum trucidarentur, nullâque etatis & sexûs
ratione habitâ ne pregnantibus quidem parceretur: Vid.
Dresserus Isag. histor. millen. 6. in vita Rudolphi Hab-
spurgici p. 382. & Calvisius in Chronol. in vita ejusd.
Unde & vespera Sicula proverbio locum fecerunt: Ita
Græcis Pentecoste anni suprâ allegati fuit inauspicatissi-
ma. Etenim Muhammedes II. anno tertio regni, vere
primo, Constantinopolin, contraâto in Europa Asiaque
quadringentorum millium exercitu, terra marique ob-
sederat. Erant ei sternendis mœnibus tormenta anea,
prægrandia, quæ globos emitterent librarum 400. in-
ter quæ unum à LXX. boum jugis, & viris bis mille tra-
hebatur. Secuta etiam sunt navigia plura ducentis.
Cum XL. dies continuos in muros detonuisset, promisit
ei, qui primus per ruinas irrumperet, amplissimam Euro-
pæ provinciam, exercitui verò ditissimæ urbis triduanam
direptionem. Si qui segnius rem gereret, ei capitis pœ-
nam statuit. Indixit simul tridui jejunium, omnes vel
ad moriendum, vel vincendum paratos esse jubens.
Constantino pacem petenti, centena aureorum millia an-
nua imperat, aut salvis opibus incolumem ex urbe disces-
sum. Quarum conditionum cum neutra placeret, reno-
vatur oppugnatio. Erant autem in urbe sub initium

præter cives sex millia Græcorum militum, & tria
millia auxiliariorum, Venetorum & Genuensium. Na-
ves etiam pauca Genuensium, Cretensium & ex Chio,
vim hostium in portu aliquamdiu sustinebant. Simul
ac vero Justinianus Genuensis, qui cum trecentis arma-
tis primum impetum sustinebat, accepto vulnere, quan-
quam non letali, fugere cœpit, nec à Constantino, ut in sta-
tione maneret, precibus adduci potuit; secuti eum sunt mi-
lites alii; Constantinus ipse, & qui circa eum erant, in fu-
gam versi sternuntur. Porta obstruuntur cadaveribus, ne
fuga fugibundis pateat. Mascula pubes penè universa oc-
ciditur: virgines & matronæ meliores rapiuntur in servi-
tutem ultra LX. millia. Atque ita Constantinopolis, que
inde à Constantino M. Helena filio, usq; ad Constanti-
num Palæologum Helena filium (quod utrumque nomen
urbi fatale fuit, de cuiusmodi nominibus vid. Gregorius
Richter in Axiomatibus Oeconomicis axiom. IV. p. 21.
seqq.) per annos 1120. circiter sedes fuerat Imperii Orien-
talis, in Turcarum potestatem concessit, expugnata feria
3. Pentecostes. Vid. præter auctores suprâ laudatos Job.
Cluverus in Epitome histor. in vita Friderici III. & Mu-
hammedis II. Ceterum si promachi religionis Pontificia ra-
tionem reddere debeant, cur eo ipso festo, quo Spiritus S.
memoria in Ecclesia recolitur, hanc calamitatem Græcis
Deus imminerit; eam à perverso dogmate de processione
Spiritus à solo patre, & non à filio, quod Græci mordicus
defen-

defendunt, apertè deducunt: Quamquam enim Leo Allatius in libro de consensu Orientalis & Occidentalis Ecclesie, ejusque parastata Bartholdus Nibufius, apostata, magno conatu probare ausint, ab incunabulis Christiani nominis ad hæc usq; tempora in dogmatibus fidei inter has duas Ecclesias eandem fuisse sententiam, eandem mentem, nec ullo unquam tempore fuisse Ecclesias istas disjunctas aut adversas: Robertus tamen Bellarminus T. I. Controv. l. 2. de Christo cap. 21. doctrinam Græcorum de processione Spiritûs S., disertis verbis, hæresis nomine insinulat; Imò Cornelius Cornelii à Lapide Comment. in cap. II, 1. Actorum scribit: Græci negantes Spiritum s. procedere à patre & filio, cum de hoc errore sæpius ac ultimò in Concilio Florentino à Latinis fuissent reprehensi, perstiterunt tamen in illo. Unde in Concilio Florentino prædixit eis Nicolaus V. Pontifex per literas, fore, ut triennio exacto in Turcarum potestatem veniant &c. Et ne quis dubitaret, eos ob blasphemiam in spiritum s. hæc pœnâ mulctatos, capta est Constantinopolis à Turcis, occisus Constantinus, ultimus Græcorum Imperator, die tertiâ Pentecostes a. 1453. Justè Turcis Deum unū confitentib., & trinum negantib., ideoq; spiritum s. respicientib., traditi sunt Græci, qui Latinis ss. Trinitatem & spiritûs s. divinam ex patre & filio processionem confitentibus consentire &

se subdere noluerunt. *Meum non est, de dogmate isto arbitrari, de quo videndi sunt Principes Theologorum nostrorum Mart. Chemnitius T. 1. LL. Theol. loco de Spiritu S. cap. IV. num. V. pag. 94. & Gerhardus T. 1. LL. Th. loco de Spirit. S. cap. IV. Ab his docemur, Græcos antiquiores, quamvis interdum dicerent, Spiritum S. procedere à patre per filium; non negasse tamen, eundem quoque procedere à filio, [quorum testimonia uideri possunt apud Gerh. l. c. §. 84.] & sic de re ipsa redè sensisse: Græcos autem recentiores uti in aliis pluribus dogmatibus, ita & in hoc perperam docuisse. Neque etiam adyta iudiciorum diuinorum curiosius rimari fas est: Sufficit adduxisse epicrisin, quam habet Historia Ecclesiastica Gothana lib. 2. cap. 4. sect. 7. §. 10. Ita, inquit, diuina Nemesis pessima Græcorum Imperatorum facta, dissidia, ignauiam, libidines & corruptelam puræ doctrinæ, post longam patientiam ultra est, torpore ceteris Christianis, & ipsi, ut negari nequit, Friderico Imperatori immisso: Pontificibus etiam sua, non quæ Dei sunt, curantibus. Per quæ vitia barbari hostis furor auctus est, ut ad pomœria usq; nostra armis ferè semper victoricibus inde progredieretur. Cavendum proinde etiam atque etiam est nobis, ne nostro, quod dicitur, iumento similem cladem attrahamus, aut per peccata proæretica Spiritum S. excutiamus: sed potius dili-*

diligentissimè cum singulis diebus, tum hoc præcipuè tempore beneficia spiritûs s. expendenda sunt, isq; calidis votis rogandus, ne unquam destituisse nos velit. Tempori præsentì servire quoq; constituerunt tres ex veteranis & probis scholæ nostræ alumnis; qui cum propediem hinc migraturi sint, primus quidem in Illustre Gymnasium Weissenfelsense, ubi in numerum beneficiariorû Reverendis. & sereniss. Principis Augusti cooptatus est; Reliqui duo in Inclytam Academiam Lipsiensem: Orationibus suis valedictoriis argumentum tempori congruens elegerunt.

I. igitur ADAMUS JAMPERTUS Mutschensis Misn.

Oratiuncula syriaca (cujus lingvæ, ut & cæterarum Orientalium singulari amore flagrat) divinum effusionis spiritûs s. super Apostolos beneficium celebrabit. Eorum deinde, quos faventes sibi expertus est, benevolentiam variis Carminibus syriacis, Hebraicis, Chaldaicis, Grecis, Latinis & Germanicis collaudabit, omnesq; ex voto valere jubebit.

II. CHRISTOPHORUS Effiger / Kretschwicens. Misn. de spiritûs s. persona & idiomatibus divinis Græcè orabit.

III. CHRISTOPHORUS Erler / Rasbergâ Cizensis spiritûs s. beneficia varia Oratione Latinâ recensabit.

Eâdem

Eâdem verò operâ & ipsi patronis ac nutriciis, pro beneficiis in se collatis gratias, & Scholæ nostræ ultimum vale, diversis diversarum linguarum carminibus, dicent. Propemptica recitabunt

Joh. Georgius Zeidler / Cizensis, Carmine Græco.

Carolus Christianus Prebiß / Wurzensis, Carm. Latino.

Johann. Pfau / Wuizensis, Carm. Germanico.

Propitium autem Numen exorandum est, ut his bonæ spei adolescentibus, cum angustare domi confluantibus, benevolos patronos excitare clementer velit, ut Studiorum telam feliciter ad Dei gloriam & communis egregii commodum pertexere possint.

Quod superest, Vos, Patroni Scholæ nostræ Spectatissimi, & Fautores honorandi, observanter ac officiosè rogatum venio, ut recitationi harum orationum, quæ die crastini hora 8. instituetur, haut gravatim adesse dignemini. Id adolescentes abituri juxtâ mecum in egregii favoris & benevolentie loco habebunt. Ciza a. d. 4. Id. Jun. anno 1674.

Δόξα τῷ Σιῶ.

AB: 155735 (1)

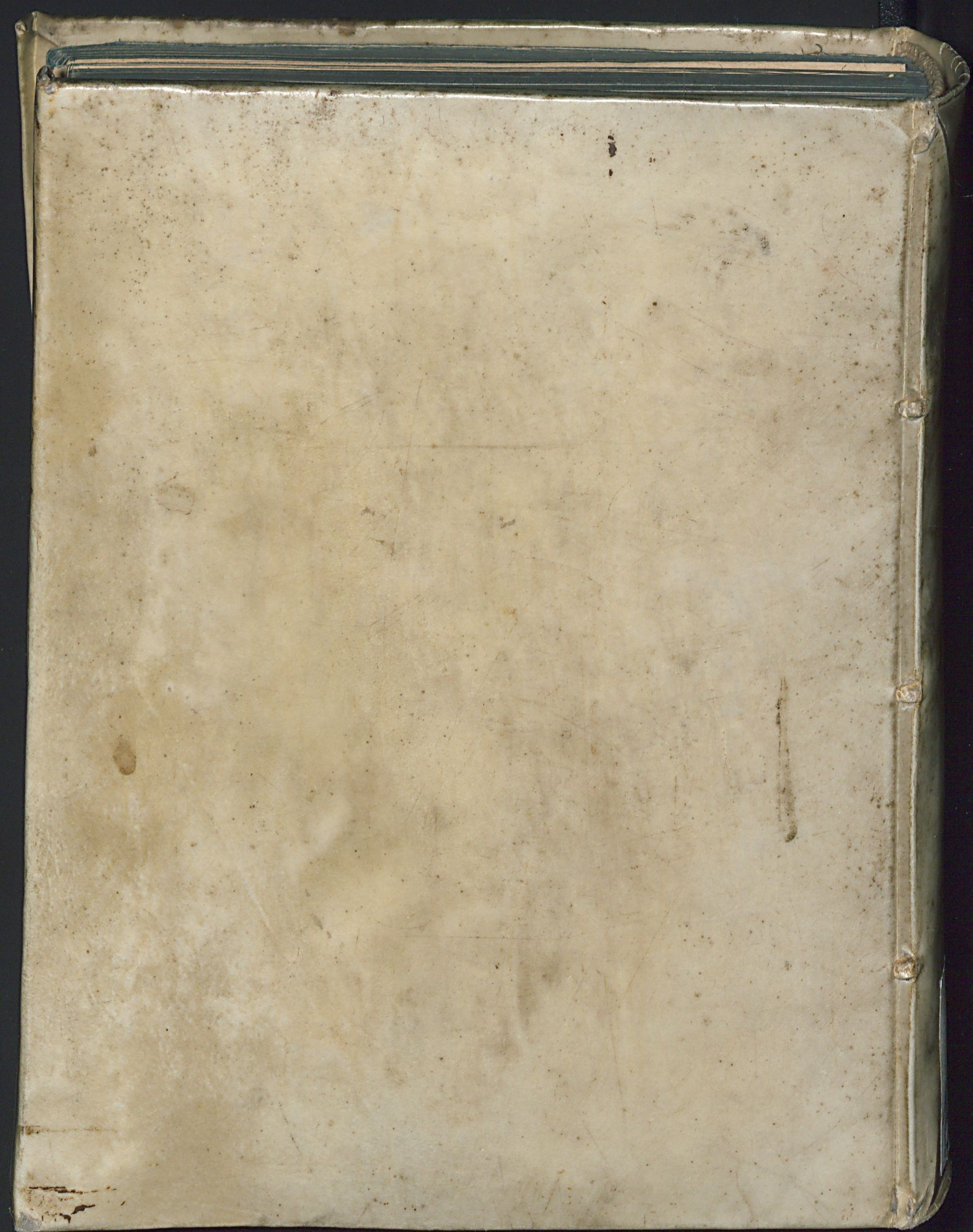
ULB Halle 3
003 023 915

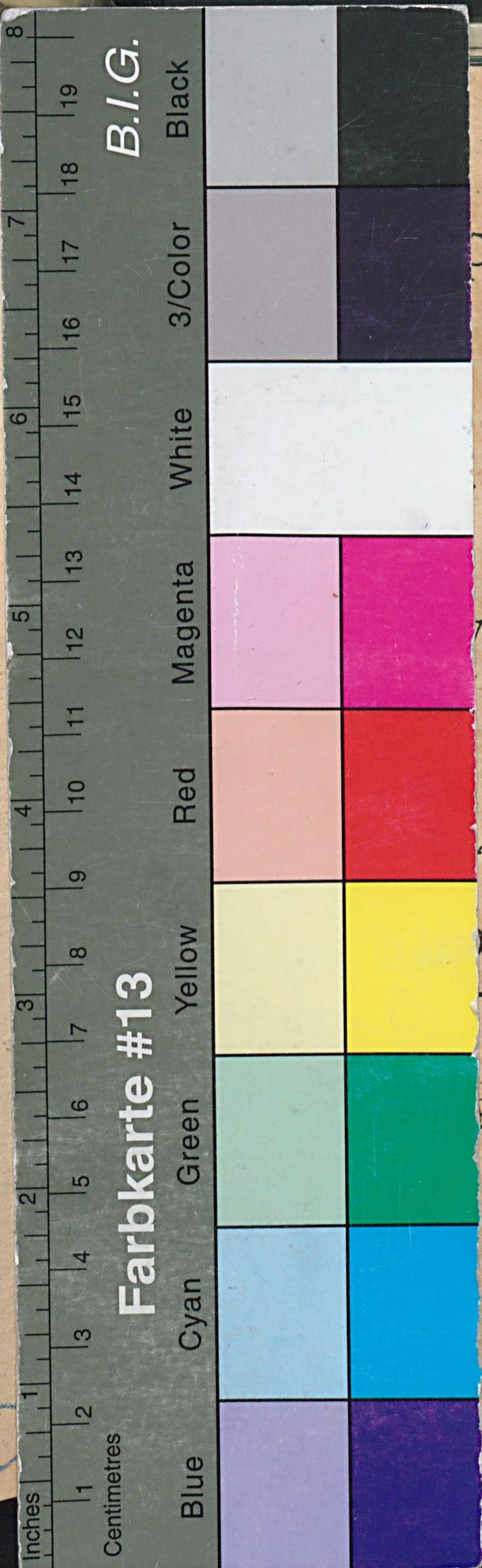

80

V. 12

36

CULTANDAS ORATIONES
A LEDICTORIAS

DE

TVS SANCTI
BENEFICIIS ET EFFUSI-
SUPER APOSTOLOS,

d. Jun.

1700 c. 10 c. LXXIV.

SCHOLA CIZENSI
RECITANDAS

PATRONOS ET FAUTORES
A PAR EST, OBSERVANTIA
MODESTIA INVITAT

HANN. Krauß / Rect.

C I Z Æ,

pis Joh. Ruperti Keils.

36

